

Analiza funkcjonowania wchodzącej na rynek firmy geodezyjnej – spółki z o.o.

Zabawa w zoo

Jerzy Przywara

Liczne zachęty ze strony Czytelników skłoniły nas do baczniejszego przyjrzenia się finansowej stronie wykonawstwa geodezyjnego. Na dwóch kolejnych stronach przedstawiamy tabelę, która – mamy nadzieję – w miarę prosty i przejrzysty sposób ukazuje proces powstawania i działania spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Podstawową działalnością naszej spółki są usługi geodezyjne. Dlaczego spółka z ograniczoną odpowiedzialnością? Dlatego, że jest to jedna z najbardziej popularnych form prowadzenia działalności gospodarczej w naszym kraju.

Na siedzibę tej spółki wybraliśmy Warszawę. Okres, jaki wzięliśmy tutaj pod uwagę, obejmuje 12 miesięcy, licząc od chwili stworzenia projektu umowy spółki. Innymi słowy zaczynamy naszą zabawę w chwili podjęcia pierwszych konkretnych kroków, a kończymy w dwunastym miesiącu, który jest mniej więcej ósmym miesiącem działalności „produkcyjnej” naszej hipotetycznej firmy. Dla uproszczenia założyliśmy, że spółkę zakłada jeden człowiek i jest on posiadaczem 100% udziałów, czyli dysponuje wystarczającym kapitałem dla założenia firmy. W naszym przypadku jest to niebagatelna kwota 60 000 zł (600 mln zł).

Z powodu wielu, często obcych nam, prawniczych terminów, jak i z powodu trudnych do przewidzenia dla laika konsekwencji mogących wystąpić w przyszłości na skutek źle skonstruowanej umowy spółki niezbędne stało się na początku zasięgnięcie kilku porad w kancelarii prawnej. Za to niestety dość słono się płaci, ale na pewno warto. Należy bowiem pamiętać, że respektowanie przepisów kodeksu handlowego, przejście niezbędnych do rejestracji spółki procedur notarialnych i sądowych, zgromadzenie niemałego kapitału zakładowego oraz prowadzenie pełnej księgowości to kolejne, choć nie jedyne, progi do pokonania jeśli myślimy o firmie nie na jeden sezon i nie na jedno zlecenie.

Zakładamy też, że działamy rzetelnie i uczciwie. Nie tworzymy fikcji, czyli spółki z kapitałem 4 tys. zł – najniższym możliwym – czy też spółki, której jedynym majątkiem jest jej właściciel i kupione na rachunek biurko. Nie zatrudniamy pracowników „na czarno”. Nie kombinujemy materiałów kreślarskich z biura żony, nie „wypożyczamy” drogiego sprzętu od kolegi z państwowej firmy, nie korzystamy z komputera szwagra, a odbitek ozalidowych nie załatwiamy po znajomości itp.

W przyjętych dla naszej spółki z o.o. założeniach staraliśmy się ograniczyć początkowe koszty do rozsądnego minimum. A więc z jednej strony zakup używanego sprzętu geodezyjnego, z drugiej zakup nowego komputera (przeciętnej klasy – na początek musi wystarczyć) oraz licencjonowanego oprogramowania. Wszelkie „grubsze” wyposażenie biurowe nabyliśmy „z drugiej ręki”, ale aparat telefoniczny kupiliśmy nowy. Lokal na biuro wynajęliśmy w domu dwurodzinnym, ok. 12 km od centrum miasta. Księgowością zajmuje się jedna z firm obrachunkowych, prowadzona przez emerytowaną księgową. Zakup używanego, czteroletniego poloneza powinien rozwiązać problemy transportowe i pozwolić uniknąć drogiego ryczałtów samochodowych.

Liczba i kwalifikacje zatrudnionych osób są zdeterminowane przez ilość i rodzaj prowadzonych przez spółkę prac. Pracowników przyjmujemy sukcesywnie, np. w połowie miesiąca – dlatego i obciążenia z tytułu płac rosną sukcesywnie. Zakładamy też, że wszyscy pracownicy zatrudnieni są na umowy o pracę, a wszelkie wyniki z tego tytułu opłaty (podatki, składki ZUS) właściciel reguluje w przepisowych terminach. Pracownicy są dyspozycyjni przez 5, a jak trzeba to i 6 dni w tygodniu, pracują po 8 godzin dziennie, a czasami i dłużej. Deszcze padają tylko w niedzielę, a zleceniodawcy opłacają nasze faktury w terminie. Tyle założeń przyjęliśmy na wstępie, że dla klarowności sytuacji założyliśmy i to ostatnie.

Na koniec, aby nie zamienić naszej tabeli w „bilans i rachunek wyników” (podstawowe dokumenty księgowe mówiące o kondycji spółki na koniec roku obrachunkowego) mało zrozumiałe dla ludzi nie obeznanym z księgowością, zajęliśmy się w zasadzie tylko tym, jaki będzie stan kasy w naszej firmie (kolumna 11). Czy nasza firma będzie miała płynność finansową, czy też przeciwnie.

Jak widać, bez dopłaty w wysokości 20 tysięcy zł (po 10 tysięcy w czwartym i siódmym miesiącu) ujrzelibyśmy w kasie dno. W miesiącu szóstym uratował nas wpływ z urzędu skarbowego z powodu nadpłaconego (przy okazji zakupu sprzętu i wyposażenia) podatku VAT. Dla uproszczenia całej operacji założyliśmy, że pozostały podatek VAT płacony przez firmę przy okazji wszelkich opłat i regulowania rachunków równoważy w skali roku kwotę VAT na fakturach wystawianych przez nas. Jest to możliwe oczywiście tylko wówczas, gdy prace geodezyjne obłożone są podatkiem 0 lub 7% VAT, podczas gdy towary i usługi, które my kupujemy – podatkiem w wysokości 22%. Wysokość stawki ZUS przyjęliśmy jako 49% wartości plac brutto.

Średnia płaca netto pod koniec roku niewiele przekracza 840 zł netto, więc jak widać, nie szalejemy w tym względzie. Szef firmy zarabia netto 1200 zł, pracując jednak po 10 godzin dziennie. Wynagrodzenie zaczyna wypłacać sobie dopiero w czwartym miesiącu ciężkiej pracy.

Zwracamy Czytelnikom szczególną uwagę na to, że stan finansowy firmy (w naszym wypadku ograniczony tylko do stanu ilości pieniędzy, jakimi dysponuje firma) nie jest odzwierciedleniem rzeczywistej kondycji firmy. Prawdę o tym mówi rzetelnie zrobiony bilans księgowy. W przypadku uwidocznionym w tabeli można przyjąć, że bilans wykaże w 12. miesiącu straty w wysokości ok. 8-12 tys. zł. Wielkość ta, co łatwo zauważyć, może się wahać w zależności od ilości robót w toku, wielkości amortyzacji i kilku jeszcze czynników, które w naszym przypadku, z uwagi na konieczną czytelność i skrótowość opracowania, pominęliśmy. Jakkolwiek na te dane patrzeć, strata jest pewna. Jeśli firma dalej będzie działała w podobny sposób, to można z całą pewnością powiedzieć, że w trzecim roku działalności splajtuję. Innymi słowy nasz właściciel najprawdopodobniej straci całe swoje 60 tys. zł zainwestowanego kapitału. Warto też zauważyć, że gdybyśmy przerwali działalność po zakończeniu najdłuższej trwającego zlecenia R4, to do zapłacenia pozostaną nam jeszcze: płace, ZUS, opłaty za lokal, opłaty w ośrodku dokumentacji i wiele innych „drobiazgów” na około 13-15 tys. zł.

Wnioski, jakie się nasuwają po analizie finansów spółki geodezyjnej, nie są budujące:

- bez dużych pieniędzy możemy zapomnieć, że założymy firmę;
- czeka nas, jak dobrze pójdzie, co najmniej kilka lat ciężkiej pracy, zanim firma (a wraz z nią właściciel) stanie na nogi;
- jest to jasne jak słońce, ale nie zaszkodzi przypomnieć, że nie mając dwóch, trzech pewnych zleceń na początku, lepiej dać sobie spokój z zakładaniem firmy;
- zatrudniając pracowników musimy mieć świadomość, że w jakimś stopniu – jako pracodawcy – bierzemy odpowiedzialność także za nich (a często za ich rodziny). Nie jest bowiem sztuką wręczyć pracownikowi wypowiedzenie. Sztuką natomiast bywa zapewnienie środków na wypłatę ostatniego dnia każdego miesiąca;
- na pewno narażeni będziemy na ciągłe stresy związane z

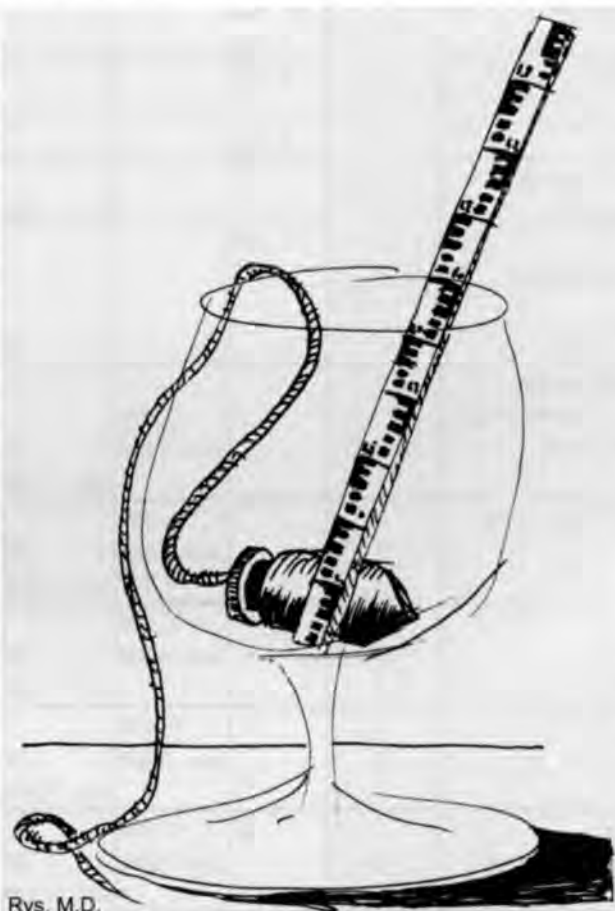
terminowym regulowaniem należności w stosunku do urzędu skarbowego (podatki), jak i ZUS (ubezpieczenia);

■ musimy być przygotowani, że prędzej czy później któryś z zamawiających roboty solidnie opóźni się z wpłatą pieniędzy, a być może w ogóle za robotę nie zapłaci, niezbędne są więc spore własne rezerwy finansowe, które uratują nas w takim wypadku;

■ co najmniej około 50-60% wartości robót zjedzą nam płace (brutto) i ZUS;

■ jedynym sposobem dla zapewnienia sobie jakiegoś takiego komfortu w działaniu spółki jest albo ciągle otrzymywanie intratnych (wyjątkowo opłacalnych finansowo) zleceń, albo równoległe prowadzenie innej działalności (w ramach tej lub innej firmy);

■ zanim założysz firmę, trzy razy się zastanów, zwłaszcza że spółki z ograniczoną odpowiedzialnością nie można zlikwidować z dnia na dzień.

Rys. M.D.

Niestety, nie ma w chwili obecnej sposobu, aby uchronić się

przez chimerycznością rynku, nierzetelnością klienta oraz cenami z „sufitu” proponowanymi przez „biznesmenów” pracujących po godzinach państwowym sprzętem i nie płacących z tytułu wykonywanych prac podatków, ubezpieczenia itd. Sądzic należy, że znakomita większość firm (ponieważ jakoś funkcjonuje) obniża zdecydowanie koszty. Metody są z reguły niewyszukane i znane nam, ale nie jest też naszym zadaniem propagowanie działań będących w sprzeczności z prawem lub też balansujących na jego granicy. Uważamy bowiem, że reguły gry rynkowej powinny być tak skonstruowane, żeby nikt nie był „zmuszony” przez nadmierny fiskalizm państwa i nierówność podmiotów działających na rynku do omijania prawa.

Zachęcamy Czytelników do analizy przedstawionych na sąsiednich stronach wartości, a być może do podzielenia się z nami swoimi doświadczeniami w tym względzie.

m-c	etapy działania w kolejnych miesiącach	ilość pracown.	wydatki ogółem (zł)					
			zakupy	place/zus	opl. stale	inne	transp.	suma
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	sporządzenie umowy spółki podpisanie umowy spółki u notariusza					600 ou 1 420		1 420
2/3	rejestracja w sądzie					ou 600		600
	uzyskanie nr REGON, rejestr. w: ZUS, Urz. Skarbowym, założenie konta w banku					ou 50		50
	wynajęcie lokalu na biuro			1 500		ou 60		1 560
	zakup wyposażenia do biura zakup samochodu		1 500 11 000				ac 1 550 ou 500 p 40	1 500 12 550 540
4	zakup podst. sprzętu geodezyjnego		25 000 1 000					25 000 1 000
	zakup sprzętu komputerowego		5 000					5 000
	oprogramowanie komputerowe		4 500					4 500
	zatrudnienie (3 osoby) [umowy o pracę] zlecenie dla biura obrachunkowego	3			k 730			730
	zakup niwelatora R1 2x podz. działki i wyt. + inw. 3 przyt. R2 mapa do projektu, 50 ha		1 450			t 50	z 50 o 300 o 850 p 150	1 500 300 850 200
5	R3 odnowienie ewid. gruntów 2 obręby (pow. 310ha i 345ha). Zatrudn. dodatk. 3 osób. (1 tech. + 2 pom. na umowy o pracę)	6		2 800 zus 1 380	t 70 l+k 1 230	w 3 000 o 2 250		3 000 5 050 1 450 1 580
							p 350	
6	R4 obsługa geod. kompleksu 3 bud. miesz. (7000 m2)	6		3 800 zus 1 860	t 80 l+k 1 230	z 300 o 300	r 300	4 100 2 540 1 580
							p 350	
7		6		6 300 zus 3 090	t 60 l+k 1 230	z 150	r 350	6 450 3 500 1 580
							p 350	
8		6		6 300 zus 3 090	t 60 l+k 1 230	z 160	r 250	6 460 3 400 1 530
							p 300	
9	R5 wytycz. + inw. 10 km sieci telefonicznej	6		6 300 zus 3 090	t 50 l+k 1 230	z 150 o 500	r 280	6 450 3 920 1 580
							p 350	
10		6		6 300 zus 3 090	t 70 l+k 1 230	z 200	r 320	6 500 3 480 1 680
							p 450	
11	R6 mapa do projektu 7 ha R7 podział działki	6		6 300 zus 3 090	t 50 l+k 1 230	z 2 000 o 350	ns 500	8 300 3 990 1 880
							p+r 650	
12	R8 podział działki R9 następne zlecenie	6		6 300 zus 3 090	t 80 l+k 1 230	z 1 200 o 300	r 330	7 500 3 800 1 530
							p 300	
1	R10 następne zlecenie	suma	49 450	66 180	12 640	14 690	7 170	150 130

wpływy (zł)	stan kasy (zł) (bank+kasa)	uwagi	użyte skróty
10	11	12	
60 000	60 000	opłata w kanc. adwokackiej (nie jest kosztem), kapitał zakł. spółki = 60 000 zł	ac ubezpiec. samochodu
	58 580	opłaty notarialne i skarbowe przy zakładaniu spółki z o.o.	k księgowość
	57 980	opłaty sądowe	l opłata za biuro
	57 930		m materiały (paliki, folia, tusz, itp.)
	56 370	opłata za 3 miesiące z góry, [w bud. prywatnym. z tel.]	ns naprawa samoch.
	54 870	biurka 4x, krzesła 6x, szafa 2x, regał 2x, aparat telef. 1x,	o opłaty w ośrodku dokum geod-kart.
	42 320	drobiazgi biurowe,	ou opłaty urzędowe
	41 780	polonez, używany, zakup. od osoby fizycznej	p paliwo
	16 780	niwelator NI020, teodolit Theo 010, tachimetr elektr., wykr. [sprzęt używ.]	r rycz. na drugi sam.
	15 780	łaty, tyczki, taśmy, pryzmaty, [nowe]	t opłata za telefon
	10 780	komputer PC 40MHz/386, drukarka atramentowa, dyskietki, podst. literatura inform., pudełka na dyskietki, itp.	w wadium
10 000	16 280	wpłata na kapitał zapasowy 10 000 zł	z usługi zewnętrzne (ksero, repr., inne)
	15 560	szef (właściciel) + 1 inż. + 1 technik prowadzenie pełnej księgowości (k) [bilans otwarcia]	zus składki na ubezpiec.
	14 050		R1 czas trwania roboty
	13 760	od trzech zleceniodawców (podz. + podz. + przyłącza)	R2
	12 900	wartość R1 = 1 500 zł wartość R2 = 15 000 zł	R3
	12 700		R4
R1 1 500	9 700	obiekt 400 ha, 260 działek, EWMAPA, 40 km od biura, wadium 2000 zł	R5
	4 650	wartość R3 = 60 000 zł	R6
	4 700	wpływ za R1	R7
	3 120		R8
vat 8 700	7 720	zwrot nadpłaconego podatku VAT za zakup sprzętu i wyposażenia	R9
	5 180	wartość R4 = 20 000 zł	R 10
R2 2 500	6 100	zaliczka za R2	
10 000	9 650	wpłata na pow. kap. obrot. 10 000 zł	
	6 150		
	4 570		
R4 3 500	1 610	wpływ za I etap R4	
R3 22 000	20 210	wpływ za I etap R3	
	18 680		
	12 230		
R4 3 800	12 110	wpływ za II etap R4, wartość R5 = 15 000 zł	
	10 530		
	4 030		
R2 12 500	13 050	wpływ za R2	
	11 370		
R4 3 700	6 770	wpływ za III etap R4, wartość R6 = 2 800 zł	
	2 780	wartość R7 = 550 zł	
R5 9 500	10 400	wpływ za I etap R5	
R7 550	3 450	wpływ za R7	
R4 4 600	4 250	wpływ za IV etap R4, wartość R8 = 600 zł	
R3 38 000	40 720	wpływ za II etap R3	
-20 000	20 720	wycofujemy 20 000 zł z wpłat na kapitał zapasowy	
170 850	20 720	pozostała do odzyskania u klientów za już (lub w najbliższym czasie) wykonane prace (R3, R4, R5, R6, R8 i wadium) kwota = 16 300 zł	
R= 102 150			